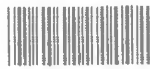
NEDERLANDSE ORDE VAN ADVOCATEN

Ministerie van Veiligheid en Justitie
T.a.v. de Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie,
de heer mr. F. Teeven
Postbus 20301
2500 EH Den Haag

Den Haag, 27 februari 2013
Doorkiesnummer:
Faxnummer:
E-mail:

Betreft: Wetsvoorstel tot wijziging van de Wet overdracht tenuitvoerlegging strafvonnissen in verband met aanvulling van de bepalingen over de procedure van voortgezette tenuitvoerlegging

Zeer geachte heer Teeven,

Bij brief van 20 december 2012 heeft u de Nederlandse Orde van Advocaten verzocht te adviseren over het hierboven genoemde concept-wetsvoorstel.

De Algemene Raad heeft het concept-wetsvoorstel voorgelegd aan zijn Adviescommissie Strafrecht die bijgaand advies heeft uitgebracht. De Algemene Raad sluit zich aan bij de overwegingen van de Adviescommissie en verzoekt u deze bij de verdere voorbereiding van de wijziging te betrekken.

Met de meeste hoogachting,
namens de Algemene Raad,

Bijlage

Bezoekadres
Neuhuyskade 94
2596 XM Den Haag
Tel. 070 - 335 35 35
Fax 070 - 335 35 31

Postadres
Postbus 30851
2500 GW Den Haag

www.advocatenorde.nl

Preadvies
van de
Adviescommissie Strafrecht
Inzake

het Wetsvoorstel tot wijziging van de Wet overdracht tenuitvoerlegging strafvonnissen in verband met aanvulling van de bepalingen over de procedure van voortgezette tenuitvoerlegging.

Inleiding

Het wetsvoorstel strekt tot nadere uitwerking van de procedure betreffende de onmiddellijke tenuitvoerlegging van een in een vreemde Staat opgelegde vrijheidsbenemende sanctie, bedoeld in artikel 43 Wet overdracht tenuitvoerlegging strafvonnissen (WOTS). De WOTS bevat twee procedures voor de tenuitvoerlegging in Nederland van een in een vreemde Staat opgelegde sanctie, die strekt tot vrijheidsbeneming. Dit zijn de omzettingsprocedure en de procedure van onmiddellijke tenuitvoerlegging. De laatste procedure, in Nederland aangeduid met de term "voortgezette tenuitvoerlegging", is aanvankelijk niet uitvoerig omschreven in de wet. Sinds 1 oktober 2011 wordt evenwel ten aanzien van WOTS-verzoeken van de EU-lidstaten alleen nog de procedure van de voortgezette tenuitvoerlegging toegepast. De toepassing van de omzettingsprocedure tussen de EU-lidstaten zal geleidelijk aan geheel komen te vervallen als gevolg van het Kaderbesluit 2008/909/JWZ van de Raad van de Europese Unie. Voorts bleken veel niet-EU-landen alleen bereid te zijn een verdrag te sluiten indien gekozen zou worden voor de procedure van voortgezette tenuitvoerlegging. Gelet hierop heeft de wetgever gemeend de procedure van voortgezette tenuitvoerlegging nader te omschrijven in de WOTS.

Naar het oordeel van de Adviescommissie Strafrecht (ACS) is de meest ingrijpende wijziging het niet meer plaatsvinden van de aanpassing van de straf door de rechter met het oog op het tegengaan van verzwaring van de straf. In het wetsvoorstel hoeft de Nederlandse rechter – anders dan voorheen - bij het omzetten van de straf geen rekening meer te houden met de VI-datum in het buitenland. De rechter behoeft dit dan ook niet meer na te gaan. De eventuele aanpassing van de straf speelt in het wetsvoorstel alleen nog maar een rol in het kader van de tenuitvoerlegging waarbij de Minister beslissingsbevoegd is. Indien de Staat van veroordeling Nederland bericht dat bij de tenuitvoerlegging van de straf uit zal kunnen worden gegaan van de VI-datum in de Staat van veroordeling, dan zal de Minister op grond van artikel 15 lid 7 Sr de Nederlandse VI kunnen aanpassen.

Hoewel over de overige onderdelen van het wetsvoorstel eveneens opmerkingen gemaakt zouden kunnen worden, zal hieronder met name op dit aspect worden ingegaan. Voorts wordt nog ingegaan op de overname van een sanctie, die (mede) bestaat uit een met TBS te vergelijken maatregel.

Anders dan in die zaken het geval is geweest zal Nederland alleen verzoeken tot tenuitvoerlegging overnemen indien de veroordeelde zelf met deze overbrenging uitdrukkelijk instemt. Op dit moment zal een verzoeker er vanuit gaan dat hij in Nederland na overbrenging niet veroordeeld zal worden tot een straf die een langere vrijheidsbeneming oplevert dan hij in het land van de veroordeling daadwerkelijk achter de deur zou dienen uit te zitten. Indien evenwel onduidelijkheid zal gaan bestaan over het moment van invrijheidstelling, hetgeen het geval zal zijn indien niet de rechter, maar de Minister dit tijdstip *mogelijk* in het kader van een VI zal bepalen, zou dit wetsvoorstel weleens in zijn eigen staart kunnen bijten, in die zin dat in dergelijke gevallen minder verzoeken gedaan zullen worden, hetgeen weer in strijd komt met de resocialisatiegedachte.

Overname straf *en*/of maatregel

Een andere opmerking kan nog worden geplaatst bij het derde lid van het voorgestelde artikel 43b WOTS waarin wordt vermeld dat de vrijheidsbenemende sanctie gewijzigd wordt in een straf of maatregel waarin het Nederlands recht voorziet en die zoveel mogelijk overeenstemt met de in de vreemde Staat opgelegde vrijheidsbenemende sanctie. In de toelichting wordt vermeld dat indien in de buitenlandse rechterlijke uitspraak is aangegeven dat er bij de veroordeelde een ziekelijke stoornis van de geestvermogens is vastgesteld en daarom een vrijheidsbenemende sanctie is opgelegd die (mede) tot doel heeft om een behandeling van die stoornis mogelijk te maken en niet bestaat uit een gevangenisstraf, in Nederland bekeken zal moeten worden of tenuitvoerlegging door middel van plaatsing in een psychiatrisch ziekenhuis of door middel van terbeschikkingstelling aangewezen is. In Nederland kan de TBS-maatregel ook naast een gevangenisstraf worden opgelegd. Het is niet uit te sluiten dat dit ook het geval is (of zal worden) in andere landen. Ook in een dergelijk geval zou Nederland de opgelegde straf dienen over te kunnen nemen, zulks teneinde de resocialisatie van de gedetineerde ter hand te kunnen nemen. De voorgestelde wetstekst (en toelichting) lijkt dit echter ten onrechte in de weg te staan.

Conclusie

Ten aanzien van de wijziging van de WOTS adviseert de ACS – conform bestendige jurisprudentie - om de rechter de mogelijkheid te laten houden de vrijheidsbenemende sanctie te wijzigen in een straf en/of maatregel waarin het Nederlandse recht voorziet en die zoveel mogelijk overeenstemt met de in de vreemde Staat opgelegde vrijheidsbenemende sanctie.

Amsterdam, 4 februari 2013

Adviescommissie Strafrecht